

LÄSGUIDE TILL BOKEN LITEN

liten

Stina Wirsen

**BONNIER
CARLSEN**

LÄSGUIDE TILL BOKEN LITEN

Den här läsguiden är ett stöd för dig som vill läsa och arbeta med boken Liten på din förskola. Med hjälp av guiden kan du och barnen prata om viktiga frågor, till exempel om bra och dåliga hemligheter och hur vuxna kan hjälpa barn. Samtalen stärker också barnen att uttrycka sin mening, något som alla barn har rätt till enligt barnkonventionen. Använd alla frågor eller välj ut några.

Du kan också använda känslkortet som finns på webbplatsen "Liten & Trygg" – www.jagvillveta.se/forskola – som ett komplement till läsguiden. Stanna upp ibland under läsningen eller ta fram känslkortet när sagan är slut.

TÄNK PÅ ATT...

- I boken visas bråk mellan föräldrar och inte brott. Boken är alltså ingen krishanteringbok utan kan läsas för alla barn för att öppna upp för samtal om känslor och rättigheter.
- Figurerna i boken är könsneutrala. Använd därför gärna hen som pronomen när du pratar om karaktärerna och undvik att kalla Ena och Andra för mamma och pappa. Det gör att fler barn kan känna igen sig oavsett familjesituation.
- Boken slutar med att Liten berättar för sin fröken hur det är hemma, men läsaren får inte veta vad som händer sedan. Vad som händer efter att ett barn berättat för en vuxen ser väldigt olika ut. Det är därför viktigt att hålla slutet öppet – för att inte lova hjälp som inte finns.
- För barn är det ofta naturligt att prata med de vuxna som barnet lever med när någonting jobbigt har hänt. Men det finns barn som av ett eller annat skäl inte vågar berätta för dem. Ett viktigt budskap i boken är att det också finns andra vuxna som kan hjälpa och skydda barn, och att hjälpen inte alltid går direkt via de vuxna som barnet lever med.
- Se gärna filmen "Att bemöta brottsutsatta barn" där du får lära dig mer om hur du bemöter barn som berättar om utsatthet.

KOPPLING TILL LÄROPLAN FÖR FÖRSKOLAN

2.2 Utveckling och lärande

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- utvecklar sin identitet och känner trygghet i den,
- utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv,
- utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa,
- utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra,
- utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation.

Titta!

En som är liten, som heter Liten.

Och två som är stora, som heter Ena och Andra.

**VILKA ÄR ENA OCH ANDRA?
VAD HETER DIN ELLER DINA STORA?**

TÄNK PÅ ATT... familjer kan se olika ut och det finns andra vuxna än föräldrar i barns liv.

Liten tycker om när alla är glada.

När allt är lugnt hemma och inget bråk.

VAD BLIR DU GLAD AV?

Liten tycker om sin förskola också.
Och sin Fröken tycker Liten om.
Fast det är så många små på förskolan, hinner Fröken killa Liten på örat ibland. Så att Liten blir glad i hela magen.

HUR KÄNNS DET I KROPPEN NÄR DU ÄR GLAD?

Idag är en glad dag. En bra, glad förskoledag.

Men det blir ingen glad dag hemma ...

VAD KAN GÖRA ATT EN DAG INTE BLIR GLAD?

Andra säger att Liten gör fel.

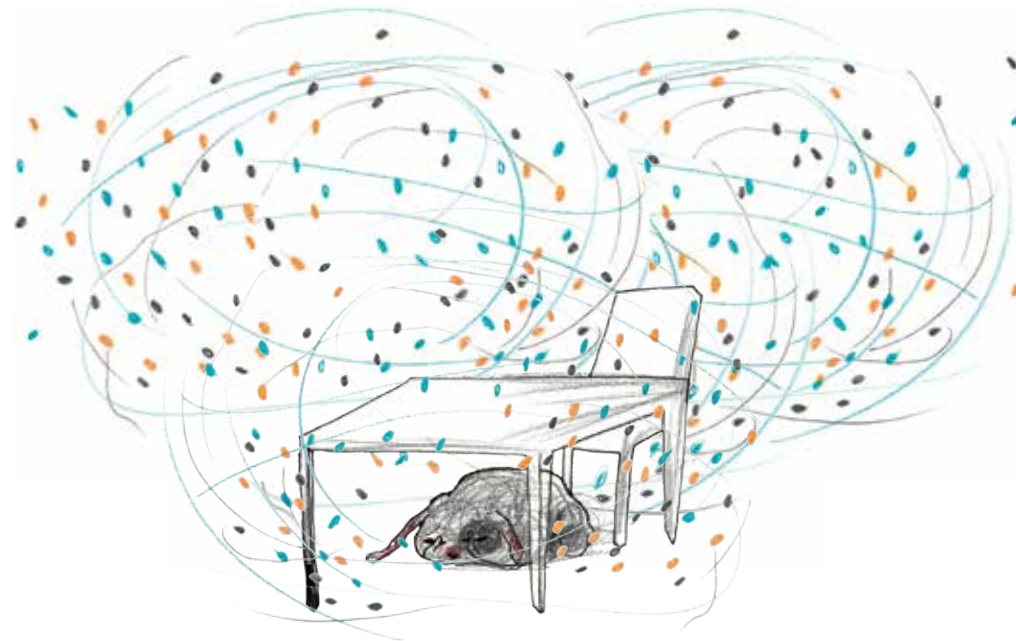

**KAN BARN GÖRA FEL? KAN VUXNA GÖRA FEL?
VEM BESTÄMMER ATT NÅGONTING ÄR FEL?
HUR KÄNNS DET OM NÅGON SÄGER ATT MAN GJORT FEL?**

TÄNK PÅ ATT... alla gör fel ibland och det är okej, men det finns gränser för vad man får göra mot andra. ... man har alltid rätt att säga vad man tycker även om någon annan bestämmer.

Hemma blir det mera bråk. Hemma hos Liten blir bråken så stora. För stora.

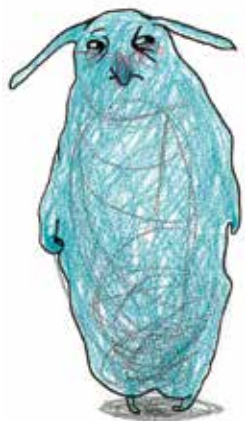

Nu vet Liten. Att nu blir det farligt. Igen.

**HUR KÄNNS DET NÄR VUXNA ÄR ARG OCH BRÅKAR?
HUR KÄNNS DET NÄR MAN SJÄLV ÄR ARG OCH BRÅKAR?
VAD KAN MAN GÖRA OM MAN ÄR RÄDD?**

TÄNK PÅ ATT... även om barn
inte vill att vuxna ska bråka
kan vuxna göra det ändå.

Nu går Ena.
Bort från hemma, igen. Bort från sin Liten, igen.
Och Liten blir ensam kvar. Ensam med Andra.

Andra är så ledsen.
Liten vill trösta Andra.

**KAN ALLA VUXNA BLI LEDSNA?
NÄR BLIR VUXNA LEDSNA?
NÄR BLIR BARN LEDSNA?**

TÄNK PÅ ATT... alla kan känna
alla känslor. Det är ingen
skillnad om man är en
flicka eller en pojke.

Men Liten får inte trösta!
Andra vill inte, kan inte tröstas ...

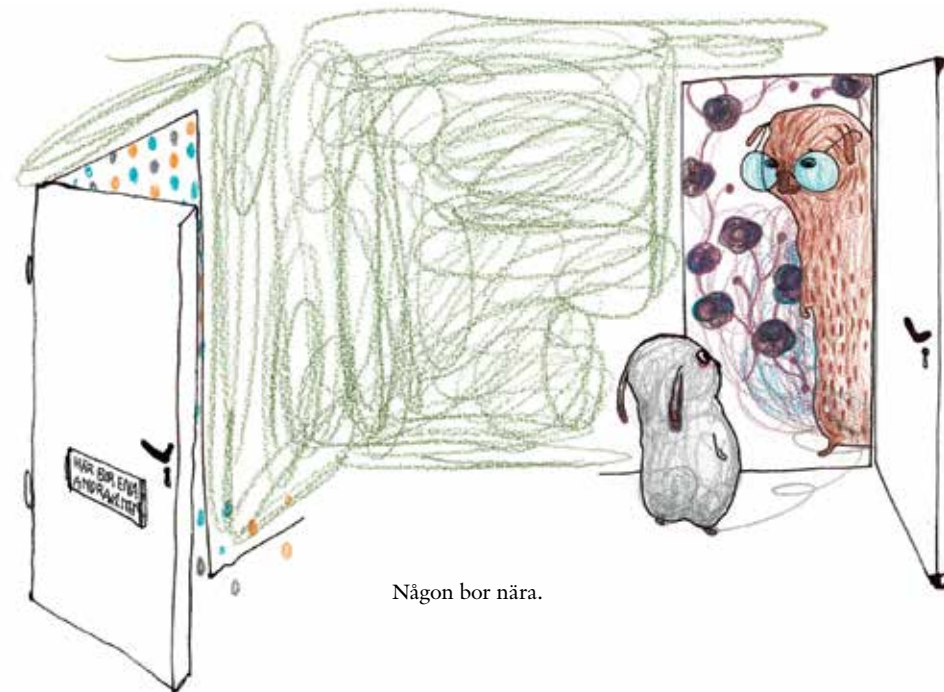

Och ingen tröstar Liten.
Ingen finns för Liten nu.
Vad ska Liten göra?

**HUR KAN VUXNA TRÖSTA BARN?
HUR KAN MAN TRÖSTA EN KOMPIS?**

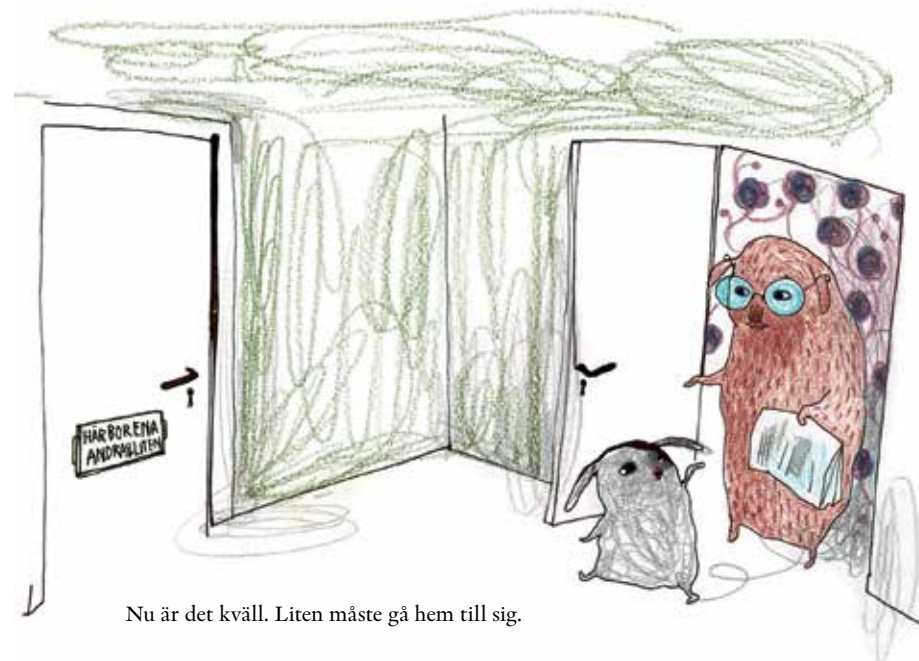
Liten får rädda sig själv!

Någon bor nära.

**KAN ANDRA VUXNA ÄN FÖRÄLDRAR HJÄLPA BARN?
VILKA DÅ?**

Någon frågar om Liten är ledsen.
Liten svarar nej, fast Liten är ledsen.
Ledsen i hela magen och huvudet
och i armarna också.

Nu är det kväll. Liten måste gå hem till sig.

HUR KÄNNS DET I KROPPEN NÄR MAN ÄR LEDSEN?

Ingen nattar Liten.
Liten får lägga sig själv.

Men. På förskolan nästa dag säger Liten allt. Allt säger Liten till sin Fröken.
Liten säger att det är många arga dagar och inte glada.
Att Liten är rädd hemma.
Litens Fröken får veta allt.

**FINNS DET BRA HEMLIGHETER?
FINNS DET DÅLIGA HEMLIGHETER?
FINNS DET HEMLIGHETER MAN FÅR BERÄTTA?**

TÄNK PÅ ATT... det finns bra och dåliga hemligheter. Dåliga hemligheter som inte känns bra får man berätta.

Fröken lyssnar.
Fröken hör allting.
Fröken säger till Liten:
Du är liten.
Du är fin.
Dig får man inte skrämman.
Dig får man aldrig knuffa eller slå.
Så är det. Den som är Stor ska ta hand om sin Liten.

**KÄNNER DU NÅGON SOM LYSSNAR PÅ BARN NÄR DE VILL
BERÄTTA NÅGOT?
VEM BERÄTTAR DU FÖR NÄR DU ÄR LEDSEN ELLER RÄDD?**

Fröken kramar Liten. Fröken ska hjälpa Liten nu.

Fröken pratar och pratar i telefon. Bla bla bla.
Liten somnar i Frökens knä.

**VARFÖR SKA VUXNA TA HAND OM BARN?
HUR SKA VUXNA TA HAND OM BARN?**

Liten berättade för sin Fröken.
Och Fröken hjälpte Liten.
Nu är det fler som vet att Liten
behöver många glada dagar
utan bråk.

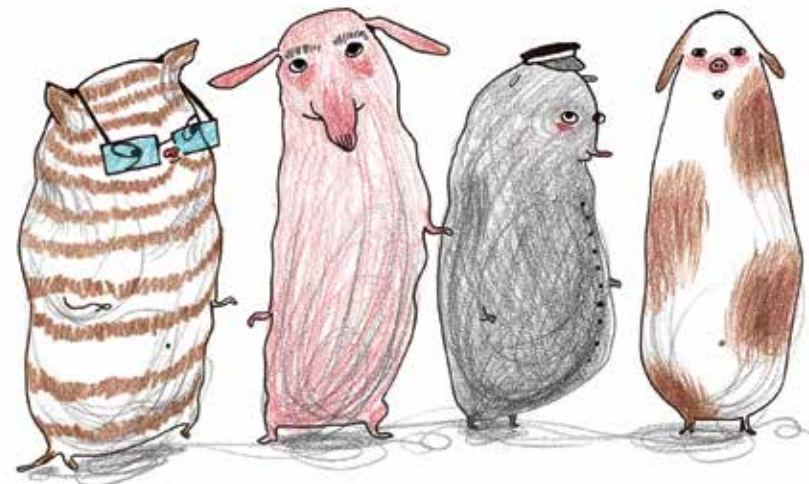
Någon vet också nu.
Det är skönt.

**HUR KÄNNS DET NÄR VUXNA TRÖSTAR?
HUR KÄNNS DET NÄR VUXNA HJÄLPER?**

Det finns fler små som har det som Liten. Det finns fler som är rädda hemma. Om man berättar så finns det stora som hjälper till.

För dom som är stora ska ta hand om dom som är små. Så är det.

slut.

**VILKA ÄR DET PÅ BILDEN?
VILKA STORA TAR HAND OM SMÅ?**

TÄNK PÅ ATT... det finns vuxna som arbetar med att hjälpa barn – poliser, socialsekreterare, förskolepersonal och många andra. Andra vuxna kan också hjälpa barn, till exempel en granne eller släkting.